

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ชิดเส้นใต้ คำนาม คำสรรพนามในประโยคแล้วเขียนคำลงในช่องว่าง

- แม่ค้าขายขนมในตลาด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

- คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

๒. เรียงคำต่อไปนี้ตามพจนานุกรม

เสื่อ กบ ยา โบ

๑)..... ๒).....

๓)..... ๔).....

๓. นำคำที่กำหนด จัดกลุ่มคำเป็น คำตาย

เลอะเทอะ เสียงดัง กะทิ นับเลข เกาเหลา

ใจดี นกกวัก เขียนอ่าน ปีใหม่ อีต๊อด

คำเป็น

.....
.....

คำตาย

.....
.....

๔. ยกตัวอย่างคำที่มีตัวการ์นต์ ๕ คำ

๑)..... ๒)..... ๓).....

๔)..... ๕).....

๕. เขียนข้อคิดจากตอนหนึ่งของอาชยานที่กำหนดต่อไปนี้

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คัดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๑ คำนาม คำสรรพนาม

กลุ่ม.....ชั้นประถมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ค้นหาคำนามและคำสรรพนามจากวรรณคดีเรื่อง สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์

คำนาม

คำนาม

ชนิดของคำนาม

.....
.....
.....

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม

ชนิดของคำสรรพนาม

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๒ คำนาม คำสรรพนาม

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง วิเคราะห์ประโยค เพื่อหา คำนาม คำสรรพนาม แล้วเขียนลงในตาราง

๑. งูตัวใหญ่มันเลื้อยอยู่บนต้นไม้
๒. โขลงช้างอยู่ในป่าพวกมันกำลังตมมัน
๓. ใครๆก็ไม่รักคนไม่ดี
๔. แม่ค้าขายขนมในตลาด
๕. นี่คือหมวกของคุณพ่อ
๖. เธอจะไปไหน
๗. คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด
๘. ขอให้พวกเราช่วยกันรักษาความสะอาดด้วย
๙. คุณครูถือหนังสือ ๑ เล่ม
๑๐. สุนัขเป็นเพื่อนของฉัน

คำ

คำนาม	คำสรรพนาม

ใบงานที่ ๐๓ การใช้พจนานุกรม

กลุ่ม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กิจกรรมที่ ๑ เรียงลำดับคำที่กำหนดตามพจนานุกรมและหาความหมาย

ยา แก้ว วัว ถั่ว มือ
 หนู เลื้อ โบ ก่ายเดี่ยว กบ

๑.....
 ความหมาย

.....

๒.....
 ความหมาย

.....

๓.....
 ความหมาย

.....

๔.....
 ความหมาย

.....

๕.....
 ความหมาย

.....

๖.....
 ความหมาย

.....

๗.....
 ความหมาย

.....

๘.....
 ความหมาย

.....

๙.....
 ความหมาย

.....

๑๐.....
 ความหมาย

.....

กิจกรรมที่ ๒ เลือกคำในกิจกรรมที่ ๑ มาแต่งประโยคให้ถูกต้องตามความหมาย ๕ คำ

ที่	คำ	ประโยค
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		

ใบงานที่ ๐๔ คำเป็น คำตาย

คำชี้แจง เขียนคำเป็นและคำตายจากวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนสุดสาครเข้าเมืองการเวก
อย่างละ ๑๐ คำ

คำเป็น

.....

.....

.....

.....

คำตาย

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๕ ตัวการ์ตูน

ชื่อ..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ เขียนคำอ่านต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คำเขียน	คำอ่าน
๑. แก่นจันทน์	
๒. ชลาสินธุ์	
๓. อุตสาห์	
๔. เล่ห์กล	
๕. วายชนม์	

ตอนที่ ๒ เขียนคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คำอ่าน	คำเขียน
๑. ยัก	
๒. อา - จาน	
๓. กะ - สัต	
๔. ปี - ตู - รง	
๕. สาย-สิน	

ใบความรู้สำหรับนักเรียน การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรองเป็นการนำคำคล้องจองมาร้อยเรียงตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์รูปแบบต่างๆ ซึ่งกำหนดจำนวนคำ วรรคและสัมผัสที่แตกต่างกัน ร้อยกรองมีหลายประเภท ได้แก่ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย พบในวรรณคดีและวรรณกรรม เช่น กาพย์พระไชยสุริยา กลอนเสภา เรื่องขุนช้าง ขุนแผน โคลงโลกนิติ สามัคคีเภทคำฉันท์ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

การอ่านคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ต้องเข้าใจลักษณะของร้อยกรองแต่ละรูปแบบนั้น แบ่งจังหวะ

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

กลอนสุภาพ นิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่านมี ดังนี้

กลอนหก	วรรคละ ๖ คำ	อ่าน	๒/๒/๒	๐๐/๐๐/๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๗ คำ	อ่าน	๒/๒/๓	๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๘ คำ	อ่าน	๓/๒/๓	๐๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๙ คำ	อ่าน	๓/๓/๓	๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กระทรวงศึกษาธิการ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ประเภทของกลอน

ประเภทของกลอน

กลอนมีชื่อเรียกหลายชนิด มีชื่อเรียกต่างๆ กันถ้าเรียกชื่อตามจำนวนคำในวรรคก็มี เช่น กลอน ๔ กลอน ๖ กลอน ๘ ถ้าเรียกชื่อตามที่ใช้ขับร้องก็มี เช่น กลอนบทละคร กลอนสักวา กลอนเสภา กลอนดอกสร้อย ฯลฯ

กลอนสุภาพนั้นเรียกกันทั่วไปว่า กลอนตลาด บางตำราว่ากลอนสุภาพคือเฉพาะกลอน ๘

ตัวอย่างกลอน ๖

ลิว ลิว ลอยล่องท่องฟ้า	นภาเปิดทางกว้างใส
ผ่านเมฆปุยขาวเป็นใย	ชื่นใจลมผ่านผิวกาย
มองไปเห็นทุ่งนากว้าง	เว้งว่างกระไรใจหาย
ขวามือมีแสงพรรณราย	คล้ายคล้ายร่างงามทราวม้วย

ตัวอย่างกลอน ๘

เห็นดอกไม้ในสวนล้วนงามยิ่ง	ราวกับสิ่งประติษฐ์คิดเสกสรร
สีสวยสดแซมสลับจับกลุ่มกัน	เป็นข้อชั้นห้อยระย้าช่างน่ามอง
ยื่นมือไปอยากจับก็กลัวแตก	กลับเจ้าหูก้านแยกกคงหม่นหมอง
ขอแตะนิดตั้งใจหมายประคอง	กลับกลับนุ่มราวต้องดอกไม้จริง

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กระทรวงศึกษาธิการ.

ใบงานที่ ๐๖ การอ่านบทร้อยกรอง

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ เรื่อง “พระอภัยมณี ตอน สุดสาคร
เข้าเมืองการะเวก”

พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการะเวก

บัดเดียดังหึ่งหึ่งวังเวงแว่ว	สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะงัดหา
เห็นโยคีขี้รุ่งฟุ้งออกมา	ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์	มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด	ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน	บิดามารดาร์กมักเป็นผล
ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน	เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
แม้ใครรักรักมั่งซังซังตอบ	ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา	รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด	จะประเสริฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี
พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี	รูปโยคีหายวับไปกับตา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๑ - ๔ หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ลึกซึ้งและเข้าใจความคิดของผู้เขียนที่แฝงไว้ในเรื่อง เช่น คติธรรม คำสอน มุมมองต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านผู้อ่านต้องอ่านเรื่องอย่างพินิจพิจารณา ต้องเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และสำนวนภาษา วิเคราะห์เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ประเมินเหตุการณ์ โดยใช้การเขียนแผนภาพความคิดหรือแผนภาพโครงเรื่องมาลำดับความคิดได้

หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กระทรวงศึกษาธิการ

แผนภาพโครงเรื่องจากผาแต้มสู่อียิปต์

ตัวละคร พ่อ แม่ อิน เอื้อง ณภัทร เพื่อนๆ นักเรียน

สถานที่ ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี ในห้องเรียน

เวลา เทศกาลทอดกฐิน เปิดภาคเรียน

เหตุการณ์ที่ ๑ พ่อ แม่ อิน และเอื้องไปทอดกฐินที่จังหวัดอุบลราชธานีและไปเที่ยวที่ผาแต้ม

การกระทำของตัวละคร : ทุกคนไปถวายผ้ากฐินที่วัด แล้วพากันไปเที่ยวสถานที่
สำคัญและชมธรรมชาติที่ผาแต้ม

ผลของการกระทำ : ทุกคนตื่นตาตื่นใจ สนุกเพลิดเพลินกับการทำบุญและสถานที่
ที่ได้ไปพบเห็น

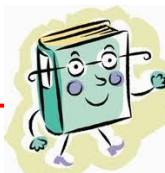
เหตุการณ์ที่ ๒ เปิดภาคเรียน อินเล่าเรื่องความมหัศจรรย์ของผาแต้มให้เพื่อนๆ ฟัง และ
ณ ภัทร ก็เล่าความมหัศจรรย์ของประเทศอียิปต์บ้าง

การกระทำของตัวละคร : อินและณ ภัทร เล่ารายละเอียดของผาแต้มและประเทศ
อียิปต์ให้เพื่อนฟังอย่างน่าสนใจ มีการสนทนาซักถาม
เปรียบเทียบซึ่งกันและกัน

ผลของการกระทำ : ทุกคนได้รับความรู้และประสบการณ์จากการฟังและรู้สึก
ประทับใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทั้งสองแห่ง

ผลสุดท้ายของเรื่อง ทุกคนประทับใจในความมหัศจรรย์ของสถานที่ทั้งสองแห่ง
แม้จะอยู่ห่างไกลกัน แต่ก็มี ความคล้ายคลึงกัน

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง การรู้จักสังเกต จดจำ คิดเปรียบเทียบจากสิ่งที่พบเห็น จะทำให้
ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์

ใบงานที่ ๐๗ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องและสรุปข้อคิด

ชื่อเรื่อง

[Dashed box for story title]

ตัวละคร

[Dashed box for characters]

สถานที่

[Dashed box for location]

เหตุการณ์
ที่เกิดขึ้น

[Large dashed box for plot events]

ผลของเหตุการณ์

[Dashed box for consequences]

ข้อคิด

[Dashed box for moral]

ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....

บทอาขยานหลัก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก

บัดเดียดังหึ่งหึ่งวังเวงแว่ว
เห็นโยคีขี้รุ่งฟุ้งออกมา
แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน
แม้ใครรักรักมั่งชังชังตอบ
รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา
จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด
พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี

สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะงัดหา
ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดาก็มักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
จะประเสริฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคีหายวับไปกับตา

อ่านเพิ่มเติมความหมาย

ตอนที่ ๑ อ่านคำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
รู้้ง	สายรู้้ง
บรรพต (บัน - พด)	ภูเขา
สถาน	ประการ
สำแดง	แสดง , ทำให้เห็นปรากฏ
แจ้งคดี	ในที่นี้หมายถึง กล่าวสั่งสอน
เจรจา (เจ - ระ - จา)	พูด , พูดจากัน
ประเสริฐ (ประ-เสิด)	วิเศษ , ดีเลิศ , ดีที่สุด
ศักดิ์ศรี (สัก - สี่)	เกียรติศักดิ์
เถาว์ลัย (เถา - วัน)	พรรณไม้ที่เป็นเถา , พรรณไม้เลื้อย

ตอนที่ ๒ อ่านคำที่กำหนด

คำที่มีความหมายเดียวกัน	- พระโยคี	พระฤๅษี	พระเจ้าตา	
คำที่มีสระเสียงเดียวกัน	- บัด <u>เด็</u> ยว	แล้ว <u>เห</u> ลี่ยว	<u>เล็</u> ยวลด	
	- บรร <u>พ</u> ต	กำ <u>ห</u> นด	<u>เล็</u> ยวลด	ไม่ <u>ค</u> ด
คำควบกล้ำไม่แท้	- ประ <u>ส</u> เรี <u>ฐ</u>	ศัก <u>ค</u> ดิ์ <u>ศ</u> รี	เส <u>ร</u> ็ <u>จ</u>	
คำที่มี ห หน้า	- ห <u>ง</u> ้ง	ห <u>ง</u> ง	ห <u>ล</u> ี่ยว	ห <u>ล</u> ือ
	- เ <u>ห</u> มี <u>อ</u> น	ห <u>น</u> ึ่ง	ห <u>ล</u> าน	

ใบงานที่ ๐๘ การคัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือบทอาขยานเรื่อง “พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก”
ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

Large writing area with a decorative border and horizontal dotted lines for text entry.

ชื่อ นามสกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ขีดเส้นใต้ คำนาม คำสรรพนามในประโยคแล้วเขียนคำลงในช่องว่าง

- แม่ค้าขายขนมในตลาด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

- คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด

คำนาม ได้แก่..... คำสรรพนาม ได้แก่.....

๒. เรียงคำต่อไปนี้ตามพจนานุกรม

เสื้อ กบ ยา โบ

๑).....

๒).....

๓).....

๔).....

๓. นำคำที่กำหนด จัดกลุ่มคำเป็น คำตาย

เลอะเทอะ เสียงดัง กะทิ นับเลข เกาเหลา

ใจดี นกแก้ว เขียนอ่าน ปีใหม่ อี๊ดอ๊ด

คำเป็น

.....
.....

คำตาย

.....
.....

๔. ยกตัวอย่างคำที่มีตัวการ์นต์ ๕ คำ

๑)..... ๒)..... ๓).....

๔)..... ๕).....

๕. เขียนข้อคิดจากตอนหนึ่งของอาชยานที่กำหนดต่อไปนี้

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด

ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

.....
.....
.....

